

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: . . . I. ker. . . I. ker. 50 Hfl.
 Egy léra. . . I. ker. . . I. ker. 50 Hfl.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Feladó szerkesztő:
IV. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 48. szám.

A nép

és a püspökladányi közalapítványi birtokok.
 — Ajánlva Debreczen város és Hajdúvármegye országgyűlési képviselőinek. —

A közel napokban hirdetmények jelentek meg fővárosi újságokban. Ezeket a hirdetményeket országos költségen közölték. A püspökladányi több mint 40 ezer holdnyi közalapítványi birtokból kínálnak 20 ezernyi hold földrészt, vagy talán még többet nagybérlelőknek. Emberéletet leköti időre.

A legnagyobb mértékben visszatevő ez a hirdetés; hát még az állam kezelése mellett is a nagy bérlet birtokrendszernek bocsátják martalékul a magyar föld legjavát? Hát valóban az állam előtt is olyan közömbös a hazát fentartó magyar népnek a sorsa, mint teszem egyik-másik nagybérlelő által duggatott, kitartott, az ősi földre méltatlan, lelketlen, nyafka mágnásnak? Vagy mint a nagybérletek fővédnökének, a maga tehetetlen Debreczen városnak? Hát még ma sem jöttek reá a kormányzó urak, kik szájjal annyit beszélnek a nép sorsának javításáért, hogy a megrongált magyar erőt nem a neki tollasodott néhány bérlő fogja

helyreállítani és régi dicsőségére emelni? Mert nem bérlők ringy-rongyos és botos ispánoktól fölhajszolt, alacsonyított, koldustarisznys cselédségére, hanem minél több ezer, független, iskolázott és rögszerető kisgazdára van szüksége az aláhanyatlott magyar erőnek. A megnyitott öserőnek ezen új forrása biztosítja a magyarság számbeli, anyagi és szellemi emelkedését, a mely igazi alapja a nemzeti függetlenségnek és hatalomnak. Tehát méltán kelt visszatevő, sőt fölháborodást, hogy a magyar föld ezen kövér testeit évtizedekig újra néhány nagy bérlőnek akarják potom árért lekötöni; akkor amikor a földszüke miatt a magyar kisgazdák, az utolsó rögöket bankóra váltva, Amerikába vándorolnak ki a Cunárd Pisták vigéczkedése mellett. Akkor amikor minden kisbérletre váltott nagy bérbirtokot kétszer-háromszor több árért váltottak magokhoz a földéhez, iparkodó kisgazdák.

Valóban ütött a tizenkettedik órája, hogy jobbik eszökre térjenek e nemzet sorsának az intézői. Ha már a nagy birtok főurait nem szorítják reá, de legalább a kormány tegye meg

az adózó magyar nép javáért és az ország érdekében, hogy a saját kezelése alatti és tulajdonu nagybirtokokon nyujtson teret, helyet, alkalmat a magyar nép ezreinek tüzhelyet alapítant, független jólétben családot nevelni és az aláhanyatlott magyar erőt régi dicsőségére felemelni. Ez a legkevesebb amit az államtól megkövetelhetünk és ha mégis nagybérlelők védnökéül csap fel, méltatlanul bitorolja székét és nem igazi vezére a népnek.

A püspök-ladányi közalapítványi birtokból már nyolczezer holdat a nagybérlelőktől kisbérlelők, egyszerű földmives gazdák kezére adtak. A jóval magasabb árért is örömmel hasították ekéjüket gazdáink emez áldott földbe és Püspökladány és nagy magyar vidékének, sőt az országnak érdeke most az, hogy a többi lejárt és lejárandó tizezernyi holdakat is ez erős földmives nép kezére adják. De ez még magában ne legyen elég, hanem ezen az uton tovább haladva tanítsák ki a népet arra, hogy kell a népnek gazdálkodásában a korral haladni, a miért is eme nagy területeken állami felügyelet és támogatás mellett *mint*

A bunda.

Irta: Gyöngyösy László.

Suhai Dániel uram éppen befordult a Kövicses-ura, kopogtatta botjával a kövezetet, lóbálta a másik kezét, fűdetlen kopasz fejét meg lehorgasztá, a mi mind annak a jele, hogy mélyen gondolkodik.

Nem is hallotta, hogy egy öreges nő kiabál és utána iramodik, míg végre szerencsésen utóléri az utcasarkon.

— Tekintetes ur megint itthon felejtette a kalapját. Beh sok bajom is van vele.

A tekintetes ur szó nélkül fejébe nyomta a kerek, puha kalapot, hanem a mint Tecza nénire nézett, az ujjával kezd rámutogatni.

— Hát ezt a bundát is fölvegyem? kérdé ijedt arczczal, mert csak úgy csurgott róla az izzadság.

Tecza néninek egy rókatorkos bunda volt a vállán.

— Nem kívánom, noha megérdemelné, hogy magával vigye, úgy megszalasztani az embert! Kiagगतom az eresz alá, hogy szelőlözzék, mert még beleesik a moly. De a nagy sietségben magammal hoztam.

Suhai uram meg volt elégedve gazdasszonya gondosságával.

— Jó, hogy eszembe juttatta a molyokat. A bundákat nem szabad nekik engedni. Majd beszélék Szöcs István urammal. . .

— Minek az a pénzparálás, majd szelöltetem. nem szorulunk Szöcs segítségére, a molyoknak koppan.

— No már azt én jobban tudom Tecza asszony, vágott közbe Dániel ur s tovább ballagott. Reggeli sétáját kezdette el.

A mint a Gyapju-utcára ér, találkozik (ezer szerencse) Szöcs Istvánnal, a ki télen a bundák csinálója, nyáron pedig a városbeli bundák gondozója. Suhai rögtön előállt a bundáival.

— Még ma reggel küldök utánok, biztatá Szöcs István.

A tekintetes ur meg van nyugtatva és kerül-fordul a városban s úgy egy óra mulva ott áll a háza előtt. A kapuban összeütközik egy emberrel, a ki az ő rókaboros bundáját viszi a vállán, és úgy latszik, nagyon sietős az utja.

Suhai uram elégedetten mosolyogva qelékapaszzkodik.

— Megálljon hé barátom! Magát úgy-e Szöcs István küldte el bundáért? Nagyon meg vagyok elégedve pontosságával.

Mondja meg neki, vasárnap küldök két

tűveg szerednyeit az ebédjéhez. . . Ilyen pontosnak még eddig nem ismertem.

— Meg lesz instálom, megmondom! — hebegi az s ezzel tovább akar oldalogni.

— Várjon csak, hisz maga csak a rókatorkos bundát viszi, pedig a medvebőrösbe még könnyebben bele esik a moly. Jöjjön csak velem, azt is odaadom. Oh az a Tecza! Csak nem tud a fehércseléd boldogulni férfi nélkül.

— Könyörgöm, majd máskor jövök — szabódék az ismeretlen szerényen — most talán terhére is vagyok a tekintetes urnak.

— Mit máskor, minek járna kétszer? Jöjjön itt van szobámban.

Az ismeretlen nyugtalanul nézett a kapu felé, hanem aztán ment az ajtónak. Igaz, hogy Suhai uram toltta maga előtt.

Ott aztán az almáriomból kivette a medvebőrös bundát s rádobta a rókatorkosra, az idegen vállára.

— Legyen szives ezt is elvinni! — mondá neki jóságos arczczal.

— Nincs még egy bundája a tekintetes urnak — kérdé a jövevény felindulva.

— Nincs.

Új ruha üzlet.
 Csupa friss árukkal
 van felszerelve. ==

Gerő E.

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
DEBRECZEN, Piacz-utca 47.
 a Dreher sörcsarnok és a Hungaria kávéház között.

gazdaságokat kell létesíteni, melyeknél a kiscgazda gyakorlatilag tanulja meg a tanulni valókat. És állítom, hogy meg is fogja tanulni; csak ezt az áldott nagy területet adják illő bérért a kezére.

És hogy a nép püspök-ladányi közalapítványi birtokok bérleténél néhány nagy bérlőért, ne mellőztessék, felhívjuk a dologra Debreczen város és Hajdúvármegye, sőt a szomszédos Biharország képviselőit. Terjesszék ki a figyelmüket eme bérletműveletekre és hogy az nem néhány zsebnak, hanem a magyar népnek és nemzetnek az érdekében és javára bonyolítassék le, e célból tájékoztassák a kormányt is. Ha ott az érdekviaszktól bedugult süket fülekre találtak, ekkor indítsanak országos mozgalmat és hozzák nyilvánosságra eme bérlet üzleteket, e nyit talán tőlök is megérdemel ez a nép, a mely a választók zömét adja!

Ifjabb Móricz Pál.

Kuroki lengyel származás.

Az orosz lapok leleplezése.

Amióta a japán egyre hódítja a dicsőség pálmáit, a büszke Európa mindenképen azt igyekszik bebizonyítani, hogy ennek a japán dicsőségnek is ő a kutforrása. A dialmas hadvezér, Kuroki alakja körül folyik most az európai betüharcz, amely azt vitatja, hogy ez a ferdeszemű lángész, akire oly annyira büszke a mikádó, voltaképen nem is japán, hanem lengyel. Már ő persze Japánban született, de az ősei lengyelek voltak. Az orosz lapok nagy hangon kürtölik ezt világgá — talán ugy kisebb a muszkák szegénye. Most a „Prasowszky Kraj” című

— Talán a szerednyeit is elvihetném egyuttal?

— Azért még a pinczébe kell mennem, csak mondja meg Szöcs István uramnak, ott lesz a bor vasárnap.

— Ugy szerencsés jó napot kívánok. — Isten áldja meg. Csak jól gondjait viseljék a bundamnak.

— Ne tessék felni. A mit én elteszek, az el van téve.

Suhai meg volt nyugtatva. A bundák rendbe vannak. Föl-alá jár a szobában vagy egy negyed óráig, mikor kopogtatnak az ajtón s bejön egykifent bajuszu nyalka legény.

— Szöcs István mester ur küldött a bundákért a tekintetes urhoz! — mondá becsülettudó köszöntés után.

Suhai batyám uram még föl se ocsudott meglepetéséből, midőn Tecza gazdaszony jajveszékelve szalad be.

— Jezus Krisztuskám ne hagyj el! Nincs sehol a bunda, elemelte valamelyik akasztófárával. Szaiadok Kemény bácsihoz.

Dániel ur most már mindent tudott. Keservesen megvakarta a füle tövet, de azért elhatározta, hogyha már a bunda odavan, megmenti legalább a tekintélyt.

— Szöcs Istvánnak mondja meg — szólott szigoruan a legényhez — hogy a bundákat egy nála élelmesebb szücs már elvitte. En adtam oda neki sajátkezüleg.

Tecza arca csak ugy tündökölt az örömtől.

— Hát a tekintetes ur adta oda. Ejnye, ejnye, hogy megijedtem! Mikor hozzak vissza?

Suhai Dániel kedvetlenül válaszolt.

— Hát majd ha fagy! . . .

orosz lap Kurokinak unokaöcscsétől, aki Rosztovban lakik, levelet tesz közzé, amely kétségtelenül bizonyítja, hogy a japán Moltke lengyel eredetű.

Az 1836-ik évben, a lengyel fölkelés után — meséli ez a levél — Kurowszki nevű lengyel főúr öcscsével együtt Oroszországból külföldre menekült. Utközben doni kozákokkal találkoztak s azoknak kalandos elbeszélései arra birták az ifjabbik Kurowszkit, hogy elhagyja bátyját és Novocserkoszk felé folytassa utját. A kozákok kellemtelenségtől tartottak a fiatalabbik Kurowszki menekülése miatt s jelentést tettek czárjuknak, Pavlovics Miklósnak. A kozákok czárja erre megparancsolta az idősebb Kurowszkinak, hogy Bosztovban maradjon s megtelepülésének elősegítésére hatalmas darab földet ajándékozott neki, valamint megparancsolta, hogy nevét cserélje fel a Polyakov névvel. (Jelenleg Roszkov vidékén él a Polyakov család, amely a dusan jövedelmező köszönbányát fedezett fel a birtokán.)

Evek multával Kurowszki-Polyakov megtudta, hogy az öcsce Japánban él és így aztán levelezni kezdett vele. Polyakov halála után két fia maradt: Mihály (ennek a levélnek az írója) és Benedek, akik a japán hadvezérrel való rokoni köteléküket erősítgetik, sőt most is leveleznek a tábornok családjával. Kuroki tábornok maga is ragaszkodik lengyel rokonaihoz, a kiket gyakran halmoz el értékes japán ajándékokkal.

Vármegyénk és közelvidéke.

A nánási Kossuth-szobor ünnepei.

A nánási lelkes hajduk készülődnek a Kossuth-szobor szeptemberi leleplezéséhez. A szobor alapozási munkálatait is megkezdték. Odafönt Budapesten a szobor öntési munkálata is folyamatban van és a szakértők véleménye szerint másik ilyen sikerült Kossuth-szobor aligha van, mint a Horvay-mester Nánásnak szánt alkotása.

A nánási Kossuth-szobor bizottság határozott a vendégek meghívását illetőleg is. Kossuth Ferenczen, Barabás Belán és Tóth János Kossuth párti elnökökön kívül meghívják Debreczen, Hajdúvármegye, Szabolcsmegye ellenzéki képviselőit, ezeken kívül Bihar-megyéből is Marjay Péter és Leszkay Gyula képviselőket.

Pósa Lajost is lehvívják, a ki alkalmi költeménnyel szerepel a szobor-leleplezési ünnepnél.

A szomszéd városokból is hívnak vendégeket, nagyon természetesen meghívják a vármegye tisztikarát is a főispánnal, illetőleg alispánnal együtt.

A vendégeket a családoznál helyezik el. A lelkes hangulatból igen sikerült hazafias ünnepélyre lehet számítani.

Feljelentett modell. Egyik közel vidéki városban nemrég fiatal festő telepedett le, aki megbízást kapott a plébániától, hogy a templom részére oltár képet fessen. A fiatal festő alkalmas modell után kutatott, mert a festményhez angyalalakok is kellettek. Nagynehezen, drága pénzen akadt is fiatal angyalarcu leány, aki modellt állt a művésznek. Idáig rendben is lett volna a dolog, de a kisvárosi nép megneszelte ezt s szörnyű erkölcstelenséget látott abban, hogy az angyalokat — eleven és ruházatlan

angyalról mintázzák. Egy szép napon a szomszédok megkérték az utcán posztoló városi rendőrt, hogy érje tetten a művészt és tegyen jelentést a látottakról a hatóság-nak. Ez hivatalos szigorúsággal bekopogtatt a műterembe.

— A törvény nevében nyissák ki az ajtót!

A művész ajtót nyitott s a rendőr ott látott a festőállvány mellett a mintaszerű leányalakot. Megkérdezte, ki ez a személy?

— Az én modellem.

— Van rá iparigazolványa, vagy valami engedélye, hogy ilyesmiket üzzön?

— Erre nem kell iparigazolvány.

— De igenis kell, mert itt nem türjük az ilyosmit. A leányt letartóztatom. Hány éves vagy?

— Tizenhat leszek.

Erre a rendőr megcsóválta a fejét.

— Milyen fiatal és máris modellkedik.

Ezután bekísérte a rendőrséghez a leányt, hova beidéztek a művészt is, kinek felvilágosítása után a rendőrkapitány megszüntette az ügyet.

Az új községjelző táblák. Hajdú-megye alispánja rendeletben utasította a községeket, hogy a községek név-változásai következtében az új elnevezésnek megfelelő jelzőtáblákat készíttessenek.

Elfojtott tűz. Csegén szent István napján ismeretlen okból kigyuladt Bana Sándor udvarán a szénaboglya. Szerencsére az otthon időző szomszédok elnyomták a tüzet, mielőtt nagyobb veszedelem történhetett volna.

Lesz közigazgatási tanfolyam. A belügyi kormány a jövő tanévi közigazgatási tanfolyam igazgatásával ismét **Weszprémy Zoltán**, Hajdú-megye kitünő főjegyzőjét bizta meg.

Virágzó megyfák. Az akácza másodszeri virágzása meg nem következett be. Ellenkezőleg: a hévség leégette a lombokat. Sargul, hervad kint a vidéki községekben a levél. Kora ősz várhatni. Tehát annál meglepőbb, annál bájosabb a hervadás, a hévség közepette májusi fehér virágocskákban gyönyörködni. Öreg Móricz Pál nánási portáján szép bokréta fehér virágokat nyitott két süldő megyfa, még pedig az idén másodszer.

Plehwe merénylője meghalt.

Haldoklás közben akasztották fel.

Budapest, augusztus 22. A mai reggeli lapok rövid táviratban arról adnak hírt, hogy **Plehwe gyilkosa négy nappal ezelőtt meghalt.** Most az a szenzációs hír érkezik hozzánk Berlinen keresztül, hogy Ivan Szaszavonot, Plehwe gyilkosát, a Péter-Pál erődben felakasztották. A haldokló emberen elkövetett eme barbarismus véletlenül tudódott ki és a pétervári távirat a halálról szóló hírt enyhítésképpen adta ki.

Berlin, aug. 22. Ivan Szaszavonot, Plehwe gyilkosát augusztus 15-én a Péter-Pál erődben legfelsőbb parancsra felakasztották. A haldokló merénylő e napon többször elvesztette eszméletét és az orvosok kijelentették, hogy csak pár órája van hátra. Ekkor megjelent a kórházban egy tiszt, aki a merénylőt hordágyra tette és elvitette az erőd belsejébe. Itt az oroszok étherinjekciókkal magához térítették. Erre írásbeli meghatalmazás alapján az erőd hóhéra átvette Szaszavonot és felakasz-

totta. Az orvost, aki az injekciót alkalmazni nem akarta, mikor megtudta, miről van szó, megkorbácsolták és száműzték.

Hogy áll boszút a juhász ?

Tiszába fulladt birkanyáj.

Pár héttel ezelőtt Bagi András föld-birtokos arra a felfedezésre jutott, hogy Otott Mihály nevű számadó juhásza megcsalja őt, sőt a birkanyájából is eladott néhányat a gazda tudta nélkül. Bagi a hitlen juhászt rögtön elhocsátotta szolgálatából és más embert állított a birkanyájhoz. A juhásznak sehogyan sem tetszett a gazda eljárása, de mert bűnösségének tudatában nem tehetett semmit, elhatározta, hogy boszút áll a volt gazdáján.

Hétfőn Bagi András a kenderesi pusztáján lévő 450 darabból álló birkanyáját át akarta hajtani a Tisza másik oldalán levő birtokára. Az átszállításnak a kompon kellett volna megtörténnie, a hova Tóth Miklós, az új juhász le is hajtotta a nyáját.

Amikor a birkák bent voltak a komponban, megjelent Otott Mihály a volt juhász is, aki elmondta, hogy sürgős dolga van a tulsó oldalon s emiatt ő is át akar menni. Otott állításában nem kételkedett senki s ezért, mikor a beszállással készen voltak, a vízi jármű elindult s lassan haladtak át a vizen.

E közben Otott a komp elejére került, ahol a vezérürü volt. Otott megsimogatta az ismerős jószágot s amikor a komp a Tisza közepére ért, az elbocsátott juhász egyet fűtyentett és beugrott a Tiszába. A fűtyentésre a vezérürü utána ugrott s ezt követték a többi birkák is és pár percz alatt az egész nyáj a vízben uszott. A birkanyáj egyideig küzdött a mély vízben, de aztán nemsokára elmerültek. Csupán 62 darab birkát tudtak kimenteni a vízből, a többi 380 darab ott veszett. A bosszúálló juhász, aki uszott ugyan a partra, de a károsított feljelentésére a csendőrök letartóztatták.

Mi az újság ?

Nyugdíjazták a bileki hóhért. A múlt év július 20-án vivattak halálharcot a Nappal Bilek mellett. Török István ezredes ur volt a 12. gyalogezred parancsnoka, a melynek magyar legényeivel halálbakergető menetgyakorlatot tartatott. Grünzweig ezredes urat azonnal le kellett volna fokozni és emberölésért megbüntetni. Persze hogy nem így történt. Az osztrák auditor hosszú hónapok multán ítélte el a bileki hóhért — ugy tessék-lássék — pár hónapi fegyházra, most pedig arról hoz hírt az osztrák hadsereg rendeleti közlönye, hogy telekesi Török István ezredes, a 12. gyalogezred volt, hirdeti parancsnokát, akit a felülvizsgálat csapatszolgálatra alkalmatlannak talált, nyugdíjazták.

Pofozkodó árverési hiénák. A minap került árverésre a csődbe került kaposvári Grumann-féle rövidáru üzlet. Az árverés iránt nagy volt az érdeklődés, a csődtömeg megvételére sok volt az ajánlattevő. A kényszer behatása alatt a választmány elrendelte a szóbeli árverést, amely 2000 koronával emelte a csődvagyon értékét. Az árverezők egymás között sem voltak kiméletesek, mert pofonokkal traktálták egymást és majdnem versenybirkozást rendeztek. Szóval igen kedélyesen árvereztek.

Gotterhalte és Himnusz együtt. Temesvárról jelentik azt az érdekes hírt, hogy a közös hadügyminiszter állítólag bizalmas körrendeletet bocsátott ki, mely utá-

sitja a magyar területen állomásozó parancsnokságokat, hogy minden ünnepies alkalommal, amikor a katonazenekar a Gotterhaltét játsza, utána a Himnuszt is játszák el. Ez így közjogi csodabogár. Jogos álláspont csak az, hogy Magyarországon egyedül a Himnusznak van helye, amelyet Gotterhalténak sem alája, sem melléje rendelni nem lehet. Ha már ilyesforma megoldás szóba kerül, annak elemi föltétele az volna, hogy ha Magyarország területén a Himnusz mellett a Gotterhaltét is játszák, akkor viszont Ausztriában játszák el a Gotterhalte mellett a Himnuszt is.

Nagy botrány a budapesti tőzsdén.

Felpofozott nagykereskedő.

Budapesten az áru- és értéktőzsdén ugyszólván gyakran fordul elő eset, amely pofonnal vagy nagy botrányval végződik. A legutóbb lejátszódott eset azonban eddig, amióta a tőzsde fennáll, nem fordult elő, hogy elbocsájtott alkalmazott volt főnökét megtámadja és arczul üsse. A gabonabizományos főnök Goldschmidt Ödön, akinél két év óta Bálint Zoltán alkalmazva volt. Bálint különböző okok miatt augusztus hó elsején kilépett.

Goldschmidt Bálintról kilépése után nem a leghizelgöbben nyilatkozott, a mi miatt a tőzsdén, ahova állásért folyamodott, nem alkalmazták. Bálint megtudta, hogy volt főnöke a tőzsdékörökben kártékonyan nyilatkozik róla, sőt gyanúsította is. A napokban megleszte Goldschmidt Ödön volt főnökét az árutőzsde dohányszótermében és kérdőre vonta.

De Goldschmidt kitért a válaszadás elől. Bálintot volt főnökének ezen magatartása annyira dühbe hozta, hogy volt gazdáját kétszer arczul ütötte. A pofonok annyira hangzatosak voltak, hogy a gabonátőzsdén nyomban hausse keletkezett, a bizományosok összecsődültek és az üzlet fennakadt.

Elégette a saját gyermekét.

Az őrzőngésig vitt féltékenység.

Péterréve bácskai község lakosait rémes eset tartja izgatottságban. Egy szerencsétlen ember, akit a feleségéről terjesztett hazugságok örült módon féltékenynyé tettek, megzavarodott pillanatában tűzbe dobta alig egy hetes kis gyermekét.

Nagy Sándornak hívják ezt a boldogtalant, egyike a község legvagyonosabb embereinek, aki néhány év óta a legboldogabb családi életet élte feleségével. A gonosz emberek azonban ugylátszik megirigyelték tőle a boldogságot s mindenképen arra törekedtek, hogy ártsanak az asszonynak, aki szép volt, fiatal — ami sokszor a legnagyobb szálka sokak szemében — és tisztességes.

Megörjítette a pletyka.

A pletyka öl — így tartja a közmondás — és be is bizonyodott. Néhány hónapja suttogni kezdtek a faluban, hogy Nagy Sándorné megcsalja az urát, hogy viszonyt folytat valamelyik falubeli legénnyel. A rágalmak annál inkább találtak hívőkre, mert Nagyné áldott állapotban volt.

Ezek a hazugságok a férj fülébe jutottak s azon naptól kezdve nem volt nyugta a szerencsétlen asszonynak.

Az ura a legképtelenebb eszközökhöz folyamodott, hogy segítsen ezen a keserves

állapoton. Ezenközben pedig, mint aki az exaltáltsághoz közeledik, még nevétségessé is tette magát. A többek között ha eltávozott hazulról, az asszonyt a szobába zárta és úgy vigyázott rá, mint a rabra. Iszonyu is volt a szegény asszony szenvedése, amelyet férje örült féltékenysége miatt kellett eltűrnie.

Körülbelül egy hét előtt történt, hogy Nagyék házára szállott a piroscsőrű golya madár s az asszony egészséges csecsemőnek adott életet. Mikor az apróság megszületett. Nagy Sándor féltékenysége megtízszereződött s folyton, uton-utfélen azt kiáltotta:

— Nem az én gyermekem. Megölöm azt a gazembert.

Az örültségi düh naponta erőt vett rajta és néha még attól sem riadt vissza, hogy gyermekágyas feleségét megverje.

Tűzbe dobta a saját gyermekét.

Tegnap megtörtént a katasztrófa. Nagy Sándor hazaérkezett és se szó, se beszéd nélkül kikapta a bölcsebből az egyhetes csecsemőt s kiszaladt vele a szobából. Egyenesen a kenyérsütő kemenczéhez vitte, amelyben tűz lobogott. A szerencsétlen ember a gyermekét a tűzbe dobta, ahol zsenge teste porrá égett.

— No most legalább nyugodt vagyok, hogy nem a más gyermekét fogom felnevelni — mondta — a környezetének.

Ezután iszonyu kaczagásba tört ki, amiben már több volt az örület, mint a józanság.

Nagy Sándorné, aki még föl sem kelhetett a gyermekágyból, amikor férje rettenetes tettét meghallotta, eszméletlenül vesztette. Sokáig feküdt ebben az állapotban, amíg végre a szomszédok orvost hívtak hozzá. Amugy is válságos helyzete közel van a katasztrófa-hoz s alig hiszik, hogy az életnek megmenthetik.

Az esetről a csendőrség jegyzőkönyvet vett fel és a vizsgálatot megindította. Az örült embert most megfigyelés alatt tartják — s mint az orvosok mondják — okvetlenül elme-gyógyintézetbe kell szállítani, mert rémes tettét még más szörnyű cselekedettel is betetőzheti.

Szerencsétlenség két halállal.

Zuhanás az elütött létra tetejéről.

Megrendítő eset történt tegnapelőtt délután a komáromi megye Szentpéter községben. A szomorú eset részletei a következők: Kóti György és Haán Mihály kőművesek az emeletes iskolaépület tatarozásán dolgoznak néhány nap óta. Tegnapelőtt ez a két kőműves az épület külső részén dolgozott, magas falhoz támasztott létrákon álva meszelték az iskola falát.

Eközben történt, hogy Fülöp Mihály gazda, aki téglát hordott a javítás alatt levő épülethez, részegen érkezett oda a kocsi-jával, amely téglával volt megrakva. A megérkezés után Fülöp a téglák lerakásához fogott, de lovai folyton türelmetlenkedtek.

Az ittas ember megunván a lovak türelmetlenségét ostorral közibök vagdalt. A lovak megiramodtak s a kocsi nekivitték a falhoz támasztott létráknak, amelyen a két kőműves dolgozott. A kocsi egy pillanat alatt leütötte a két létrát. Az egyik létrán, ame-

lyet a kocsi először ütött le, állott Kóti György, aki a létrával együtt éppen a lovak elébe bukott le a tiz méter magasságból. A lovak keresztülgázoltak rajta, úgy hogy rögtön szörnyet halt. A másik létrán dolgozott Haán Mihály, a veszélyt ki akarván kerülni, leugrott a létráról, de oly szerencsétlenül, hogy ruhája a létra fokán megakadt és fejével békült le a magasból és nyakát törte. Pár perc alatt mind a két ember holtan feküdt a földön. A megvadult lovak még tovább száguldtak, míg elfogták őket. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenségnek Fülöp Mihály volt az oka, ennél fogva a csendőrség letartóztatta.

Egyházak és iskolák.

Új tanító. A debreczeni ág. hitv. evangélikus egyházközség a Budapestre távozó Keller Sándor helyére 47 pályázó közül Elefánty Sándor ág. hitv. ev. tanítót választotta meg.

Bizottsági ülés. A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága augusztus hó 23-án d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart.

Beiratások az izr. iskolában. A helybeli izr. iskolában (Kápolnási-utca) a beiratások f. hó 30-dikától szeptember 4-ig eszközöltetnek naponta d. e. 8 órától 12-ig a fiúiskola tanácstermében (földszinten.) A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 4-én, azaz vasárnap d. e. 9 órakor lesz a Deák Ferenc-utcai nagytemplomban.

Egyházi gyűlések. Hétfőn délután 5 órakor a püspöknél az ev. ref. egyház orgonaépítő bizottsága Kiss Áron elnöke alatt ülést tartott, míg az ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága Dicsőfy József lelkész elnöke alatt az egyház tanácstermében ülésezett. A folyó ügyeket intézték el.

UJDONSÁGOK.

Tíz perc alatt elvérzett az utcán.

Halálos szerencsétlenség az üveges boltban.

Halálos szerencsétlenség történt hétfőn délelőtt Lám Sándor üvegkereskedésében. Ugy tíz óra tájban jött az üzletbe Erdei Sándorné hajduböszörményi asszony és a boltban elbámészkodott. Így történt azután, hogy a szerencsétlen asszony az uborkás üvegek közé lépett.

Ijedtében félre akart ugrani és ekkor még inkább bele lépett. Az üveg eltört és az éles üveg össze-vissza vagdalta a lábát. A szerencsétlen asszony megijedt és mert attól félt, hogy az összetört üvegek árát megveszik rajta, kiszaladt az üzletből és a Hatvan-utczáig, a Fazekas Kálmán üzletéig futott. A vér csak úgy dől az egész uton a sebéből, mert az üveg a lábán elvágta a főúterét.

Ott összeesett. Hamar orvost hívtak, de már nem lehetett rajta segíteni, mert pár pillanat alatt elvérzett és meghalt. Hozzá tartozói a szerencsétlen asszony holttestét kocsira tették

és hazaszállították Hajduböszörménybe, a nélkül, hogy az esetet a debreczeni rendőrségnek bejelentették volna.

Az öngyilkos honvéd szakaszvezető.

Szolgálati fegyverével agyonlőtte magát.

Hétfőn reggel kevéssel 8 óra után, a mikor a legénység a gyakorló téren volt, a péterfia-utcai honvéd gyalogsági laktanya egyik félreeső helyén öngyilkosságot követett el Mogyorósi szakaszvezető.

A laktanyában maradt katonák az ajtót, betörték, behatoltak a helyiségbe, ahol Mogyorósi Ferenc szakaszvezető a földön feküdt, mellette szolgálati fegyvere, melyből egy golyó hiányzott. A szájába lőtt és lövése rögtön halált okozott.

Az ügyeletes tiszt hordágyra tétette a holttestet és a honvéd kórházba szállította.

Mogyorósi debreczeni fiú. Az apja a Hortobágyon csikós. A szakaszvezető az ezred segédtszti irodájában dolgozott. Nem volt ellene semmi panasz. Irodai teendőiben mindig pontos volt.

Hogy mégis mi adhatta kezébe a gyilkos fegyvert, azt annál kevésbé tudhatni, mert az ügyei rendben voltak. Levelet nem hagyott hátra, csak azon a helyen, ahol öngyilkos lett, a falra ezt írta:

Egy elhibázott élet, de egy jól talált golyó.

Mogyorósi szakaszvezetőt a honvédszepatkórházból temetik. A szüleit távlatilag értesítették a fiók öngyilkosságáról.

Az öngyilkosság okául reménytelenséget emlegetnek.

Szerkesztőségünkől. Ifjabb Mórincz Pál, lapunk felelős szerkesztője, 29 napi katonai gyakorlatra a jászberényi honvédszázalajhoz vonult be. A tavalyi obstrukció alkalmával felelős szerkesztőnk egyike volt azoknak a tartalékos tiszteknek, kik hazafias meggyőződésüket követve rangokról mondtak le és most katonáskodása 12-dik, utolsó évében, mint őrmestert hívták be gyakorlatra. Távolléte alatt Rostkowitz Arthur helyettes szerkesztőnk felelős a lap vezetéséért.

Felévi közigazgatás. A közigazgatási bizottság hétfőn délután 4 órakor Kovács József polgármester elnöke alatt ülést tartott. A kormányhoz intézendő fél-éves jelentés volt a tárgy. A jelentést dr. Komlóssy Pál jegyző olvasta fel. Az ülésen pedig az elnökön kívül csak a pénzügyigazgató volt jelen.

Tudomásul. Minden előfizetőnk ingyen fogja megkapni a december elején megjelenő cím és névtárral ellátott *Debreczeni Független Ujság Nagy Képes Naptárát*, a mely érdekes tartalmánál fogva értékes ajándékkul fog szolgálni. Ujonan belépő előfizetők, kik szeptember 1-től előfizetnek, szintén **díjtalanul kapják** meg a Debreczeni Független Ujság ajándék naptárát. A lap előfizetési ára 1 óra 1 korona.

Az építő iparosok szabályrendelete. Az építő iparosoknak munkaviszonyairól Debreczen városa szabályrendeletet készített, amely megjárta a belügy-, a

kereskedelmiügyi miniszteriumot és sok tárgyalás után visszajött több rendbeli pótlásért. A város most az ügy érdemére nézve véleményt fog kérni a kereskedelmi és iparkamarától, a rendőrfőkapitánytól és ipartestülettől. A kőműves és ács iparosoknak ismét alkalmuk lesz, hogy észrevételeiket megtegyék.

Két kivándorlónó elfogatása.

A királyházi csendőrség táviratban kérte a debreczeni rendőrséget, hogy *Lebovits Hani* és *Goldstein Szeréna Weisz Sámuelné* odaváló nőket tartóztassa le, mert Amerikába akarnak menni. Utlevelük van ugyan, de a csendőrségnek baja van a két kivándorló hölgygyel. Dobos rendőrbiztos a két szökevény hölgyet hétfőn hajnalban a vasuti állomáson elfogta és a központra kísértette, ahonnan ma, kedden hajnalban visszavitték őket Királyházára. Mindkettőnél Budapestig szóló vasuti, azon kívül Amerikába szóló hajójegyet találtak. Weisznénál, akinek férje már másfél éve van Amerikában, Rotterdamból szóló hajójegyet és 79 koronát, Lebovics Haninál pedig Brémából induló hajóra szóló jegyet és 63 koronát találtak.

Fegyvergyakorlat. A 3 ik honvéd gyalogezred tartatékossai hétfőn vonulok be a nyári fegyvergyakorlatra, mely Debreczen környékén fog lefolyni.

Halálozások. Meghaltak: özv. Dudás Andrásné ev. ref. 75 éves. Domján Imréné ev. ref. 36 éves, Kecskés István ev. ref. 36 éves, Nyisztor István g. kath. 2 napos, Barta Mihály ev. ref. 44 éves, özv. Bihar Imréné ev. ref. 16 éves, Gorrieri József r. kath. 70 éves, Nagy János ev. ref. 5 napos, Zeke Róza ev. ref. 19 napos, Balog Lajos r. kath. 17 éves, Perke József ev. ref. 67 éves, Mogyoróssy Zoltán r. kath. 23 éves honvéd szakaszvezető.

Bor és husfogyasztási adók biztosítása. A debreczeni pénzügyigazgatóság a város tanácsához intézett átiratával a borítal és husfogyasztási adóknak újabb 3 évre leendő biztosítása tárgyában az egyezkedési tárgyalás határidejét f. évi augusztus 29-ik napjának d. e. 9 órájára a városházához tüzte ki. Ezen egyezkedési tárgyalásra a városháza közgyűlési termébe a város területén lakó s korlátlan italméréssel foglalkozók, továbbá a hentes és mészáros iparosok azzal hivatnak meg, hogy vagy az összes adóköteles felek, vagy azok többségének közjegyző előtt hitelesített aláírással megbízott meghatalmazottjaik is a tárgyaláson megjelenhetnek.

Békkeltetés. Az ipartestületi békkeltető bizottság e hó 25-én, csütörtökön délután 4 órakor az ipartestületi tanácstermében ülést tart, melyen a munkaadók és segédek közti vitás ügyeket intézik el.

Előkészületek a zsidó ünnepekre. A közeledő zsidó ünnepekre való tekintettel a belügyminiszter leiratot intézett a vármegyékhez, hogy az imaházak tulajdonosságát saját hatáskörükben akadályozzák meg; különösen a Jomkipur napjára az imaházaknak délelőtt és délután leendő megfelelő szellőztetése elrendelendő olyképpen, hogy a szünnet legalább is másfél órát kitegyen. Az ugynevezett kisegítő imaházak igénybevétele csak a hatóság előzetes

Karlszbádi edények

üveg- és bazar áruk olcsó árban kaphatók
DEBRECZEN, Főtér 12. sz. Stenczinger-ház.

engedélye mellett szabad, a hatóságoknak viszont kötelességüké teszi, hogy ezeket a helyiségeket úgy egészségi mint tűzbiztonsági szempontból vizsgálják meg és tüntessék ki az engedélyben, hogy melyik helyiségben hány személy tartózkodhatik.

— **Vadházások egymás közt.** Vadházasságban éltek egymással Katona Jánosné és Ötvös Bálint a Halápon. Vasárnap este ittasan jött haza a vadférj és enni kért. A felesége vaslábosban tette elé az ételt. A vadférj erre felkapta a vasláboszt és úgy vágta a felesége fejéhez, hogy az asszony koponyája több helyen beszakadt. Súlyos sérüléseivel a kórházba szállították, ahol nagybetegen fekszik.

— **Magyar czég, német levél.** A kereskedelem németsege miatt nem hiába oly sok a panasz, de méltán is, amikor még akadnak debreczeni czégek is, amelyek magyar üzletfelekkel németül leveleznek. Ez iránt intézett panaszt nálunk Tolnay Károly értarsnai kereskedő Aszodi Márton debreczeni kereskedő ellen, akinek a számláján a következő ékes felirat pompázott: „Márton Aszody Pfeifen Fabrik Rauch requizitten engroslage Debreczin „Tisza“ s Palle im Hof.“ Ehez nem kell magyarázat.

— **Halál a kuruzslónál.** Már régebb idő óta betegeskedett Bartha Mihály Cserépes-utca 46. sz. a. lakó 12. számú kétlovas bérkocsi tulajdonos és elment Fazekas Dániel kuruzslóhoz, kit kuruzslásért a fővárosból a rendőrség kiűldözött. Reggel valamit adott be Fazekas Bartának és alig pár percz múlva Barta meghalt. A holttestet kiszállították a kórházba, hol a törvényszék késő este felboncoltatta. A halál okául szívvelhüledést állapítottak meg. A kuruzsló ellen az eljárást a rendőrség megindította.

— **Lövöldözés az utcán.** Vasárnap éjjel 11 óra tájban pisztolylövés durranása riasztotta fel a Borz utca békés lakóit. Rémülten ugrottak ki az ágyból a már nyugalomra tért lakók és kirohantak az utcára. A kishatvan utca szegletén éppen akkor kanyarodott be a Borz utcából két arramenő jókedvű fiatal ember. Az egyik revolvvert emelt kezében a magasba és újra elsütötte. Ez a különös éjszakai multság aztán a Kishatvan utcában is folytatódott, amíg a revolverben maradt még golyó, mert a rendőrök nem mutatkoztak a tájékon, a hol hétszámra se lát a lakosság rendőrt.

— **Elfogatás a vasutnál.** Löwinnger Mór Arany János utca 27. szám alatt lakó fakereskedőt a cselédje Tudnr Mária meglopota. Arany gyűrűt és 76 korona készpénzt lopott el és el akart szökni haza, Osztrákország Klagenfurt városába. A vasuton, a vonat indulása előtt fogta el a rendőrség.

— **Táncvigalom.** Kitünően sikerült táncestetélyt rendezett Szent István napján a czipész és csizmadia munkások szakszervelete. A kora reggelig tartó kedélyes mulatságon megjelent asszonyok és lányok névsora a következő: Asszonyok: Kovács Jánosné, Rácskai Józsefné, Kozma Andrásné, Jédes Józsefné, Németh Józsefné, Tóth Gyuláné, Nagy Mártonné, Tóth Imréné, Kerékgyártó Mihályné, Kovács Józsefné, özv. Kiss Józsefné, Tóth Györgyné, Kiss Lajosné, Szabó Györgyné, Sütő Sándorné, Tordai Sándorné.

Lept Andrásné, özv. Szilágyi Józsefné, özv. Kovács Mihályné, Lovas Gáspárné, Kálmán Jánosné, Erdős Béláné, Jámcsik Jánosné, Csirják Istvánné, Papp Józsefné, Fazekas Lajosné, Bodnár Mártonné, Szatmári Ferenczné, Varga Ferenczné, özv. Csengeri Istvánné, Nagy Jánosné, Erdei Istvánné, Tompa Laiosné, Tóth Péterné, özv. Ambrus Jánosné, Nagy Mihályné, Horváth Istvánné, Stepler Z.-né, Kovács I.-né, Stempel M.-né. Leányok: Kovács Esztiike, Bácskai Zsuzsika, Kozma Juliska, Géder Mariska, Németi Mariska, Tóth Rózsika, Kiss nővérek, Kovács Erzsike, Kovács Esztiike, Kerékgyártó Vilma, Nagy Erzsike, Tóth Ilonka, Kiss Anna, Sütő Mariska, Sütő Esztiike, Tordai Mariska, Luczi Mariska, Pozsonyi Juliska, Szél Irmuska, Szilágyi Erzsike, Czégény Etelka, Kovács Esztiike, Lovasi Erzsike, Lovasi Erzsike, Kálmán Annuska, Benedek Annuska, Tikász Vilma, Fazekas Lidia, Fazekas Zsófia, Moskovszki Juliska, Komlósi Rózsika, Varga Juliska, Lisznos Vilma, Kender Mariska, Munkácsi Mariska, Tömpe Erzsike, Konnas Anna, Harangi Juliska, Barta Zsófia, Fonyódi Ágnes, Batori Mariska, Kiss Esztiike, Kiss Erzsike, Horváth Rózsika, Leskó Annuska, Görcsös Etelka, Veisz Lina, Kovács Mariska, Vájlán Mariska, Moskovszki Rózsika.

— **Az anya a fia ellen.** Keserves panaszt tett Molnár Józsefné a rendőrségen. A fiát vádolta, hogy két ablakát bosszúból beverte. A vizsgálatot megindították.

— **Szivtelen gazda.** Csak három napja, hogy Tokaji Sándor újföldi gazdánál szolgált Agoston István 21 éves hajdubőszörményi cseléd. Agoston beteg lett és kérte gazdáját engedje három napi tulfeszített munka után a kórházba, mert nem bírja a nehéz munkát. Tokaji erről hallani sem akart addig, míg a cseléd a két korona előleget vissza nem fizeti. Agostonnak nem volt pénze és gazdája kalapját meg szűrét levette róla és úgy engedte kalap nélkül utnak. A nagybeteg fiatal ember fedetlen fővel jött be a rekkenő melegben a kórházba, aminek természetesen az lett az lett az eredménye, hogy még betegobb lett. A lelketlen gazda ellen megtették a feljelentést.

— **Tűz.** Hétfőn délelőtt 10 órakor a homokkert 4. sz. ház kerítését a vasuti mozdonyból kipattant tűzszikra felgyújtotta. A tüzet hamar eloltották. A tulajdonos Bilkei-Kövesdy Imre kára csekély.

— **Ellopták a lófarkot is.** A múlt héten, Szabó Gábor Vendég-utca 82. sz. a. lakosnál, 17-ről 18-ra virradóra vakmerő betörők jártak, akik az óraláncdisz arany szivét és a csizmáját lopták el, az istállóban pedig a 3 lófarkát levágták és elvitték. A rendőrség a tolvajokat Hegymegi Rudolf és Kiss István ismert csavargók személyében elfogta.

— **Gazdálkodók figyelmébe!** Hevesmegyei gazdák teletelésre felébe vállalnak nagy marhákat. Értekezhetni Turai Farkasnál.

— **Meglopott oseléd.** Demkó Mária nyíralkányi cselédleány, amíg hazament a falujába, a Nagy-féle cselédelhelyező ietében hagyta a motyóját, amelyet Bodon Mihályné Csáti Mária elloptott. A cseléd kára 36 korona. A tolvajt elfogták.

— **Goromba kéregető.** Török Sándor sintér kéregetett, de ha az adományokat keveselte, gorombáskodott. Elfogták.

— **Az öngyilkos nyomdászleány.** Torma Juliska 16 éves nyomdászleány lakásán marólugot ivott. A kórházban vasárnap délelőtt borzasztó kinok között meghalt. Ma fogják temetni.

— **Lopás.** Privitzer Géza Csap-utca 55. sz. a. lakos 20 korona értékű ezüst óráját ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség az óratolvajt nyomozza.

— **Elveszett tárgyak.** Folyó hó 20-án este a csolnakázó-tónál elveszett egy dupla fedelű női arany óra. — Folyó hó 20-án délelőtt a róm. kath. templomban elveszett egy dupla fedelű női arany óra lánczczal. — A napokban Lőfkovics ékszerész üzletétől a Deák Ferencz utcai izr. templomig vezető uton elveszett egy brilliáns mellű. Felhivatnak a becsületes megtalálók, hogy szolgáltatassák be a rendőrkapitányság bünyügi osztályához a talált tárgyakat. — A napokban találtatott egy zálogczédula. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányság bünyügi osztályánál.

x **Igen sokan még nem tudják** hogy Mentze Henrik ujdonságok áruházában rendkívül olcsón lehet vásárolni, azonban egyszeri próbavételnél mindenki meg fog győződni, hogy ott csakis kifogástalan, jó minőségű áruk kaphatók igen olcsó szabott árak mellett, a kiszolgálás pedig pontos és szolid.

TÁVIRATOK.

Hadgyakorlatok vezérel.

Budapest, augusztus 22. A csehországi nagy hadgyakorlaton Lobkovitz herczeg hadtestparancsnok és Ferencz Ferdinánd trónörökös állanak egymással szemben, mint az ellenséges csapatok legfelsőbb parancsolói. Érdeklődéssel néznek mindenünnen az érdekesnek ígérkező ősi nagy hadgyakorlatok elé.

Öngyilkos katona.

Temesvár, augusztus 22. Ma reggel különös körülmények között követett el öngyilkosságot Kiss Sándor itten katonáskodó bakakáplár. A helyőrségi börtönbe kísérték éppen akkor, mikor zenekar mellett a behívott gyakorlatra indultak. Mig az ör azt bámulta, a káplár agyonlőtte magát.

Kegyelmet nyert huszárok.

Budapest, augusztus 22. A király a 12-ik huszárezred elitelt 21 katonájának, kik a 3 éven tuli bentartás miatt lázadtak fel az ex-lex idejében, megkegyelmezett. A kegyelem hire nagy örömet keltett az egész ezredben.

Bánffy Kecskeméten.

Kecskemét, augusztus 22. Megalakult itt is az Uj-párt. Meghívására a párt vezére, Bánffy báró vasárnapra megígérte, hogy Kecskemétre leutazik, hol kifejti az uj-párt programját. Nagy előkészületeket tesznek Bánffy fogadására.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra, előnyös feltétel, gyors és pontos lebonyolítással csakis a régebben fennálló **Ingatlan és Földhitel Forgalmi Intézet** nyújt, Debreczenben, Hunyady-u. 17. a vasuti állomástól egyenesen bevezető uton. Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszol

Az új ágyuk.

Bécs, augusztus 22. Az ágyukérdés végleges megoldása még ebben a hónapban várható. Hosszabb ideje folytatott lövőgyakorlatokat herceg Lobkovitz hadtestparancsnok Veszprém városa mellett és az új ágyuk hír szerint beváltak. Amint a próbák befejeződnek, a katonai műszaki bizottságot bízzák meg az ügy végleges rendezésével. Magániparosoktól számos ajánlat érkezett, a melyet tekintetbe is fognak venni. Leginkább a Skoda-féle pilseni gyár, a witkoviczi vasművek, a resitzai és diósgyőri gyárak jönnek számításba. A löveg használatára nézve még nem döntöttek.

Külgyminiszterek találkozása.

Róma, augusztus 22. Tittoni és Goluchovszky gróf újabb találkozása legközelebb várható. A két külgyminiszter a találkozásnál az orosz-japán háborúban követendő további magatartást is megbeszéli.

Az orosz-japán háborúról.**Rendetlen visszavonulás.**

London, augusztus 22. Az oroszok visszavonulása nem megy végbe rendben. A táborban nagy a fejtelenség. Az orosz fegyvernemek csaknem összekeverednek. Azt hiszik, nagy katasztrófát fog okozni az általános fejtelenség. Liaojang túl van zsu-folva rendetlenül retráló csapatokkal. A kavarodás óriási. A Taisze folyón az egyik hír szerint hat hidon menekülnek visszafelé az orosz csapatok. A hidak körül nagy a torlódás, melyben sokan vesztik el életüket.

Kényszerítés döntő ütközetre.

Tokió, augusztus 22. Nodzu és Oku erősen szoritják északnak az orosz csapatokat, Kuroki beékelte seregének legjavát Mukden és Liaojang közé. A visszavonulás útját Mukdenbe elvágta, Kuropatkin döntő ütközetre fogják szorítani, különben csapatai hátsó részét elvágják tőle. Itt az a hír van elterjedve, hogy Kuropatkin hordszéken viteti magát. Állítólag a klíma egészen beteggé tette. Az orosz sereget ez az eset egészen demoralizálta. Általában nagyon nyomott az orosz csapatok kedve. Csapatunk hangulata kitünő. A folytonos eső nem hátráltatja hadvonalaink előbbretolását. Műveleteink szünet nélkül haladnak előre.

Katonák levelei.

Pétervár, augusztus 22. Az általános mozgósítással és az orosz főtisztek kivezénylésével egyidejűleg titkos csári ukáz került nyilvánosságra, melyet még márczius 16-án közöltek az összes csapatparancsnokságokkal. A titkos rendeletet Stuttgartban megjelenő „Osvobosdenje“ pattantotta ki a napokban. Szigorúan megtiltja a zsidó katonáknak héber betűs levelek küldését. Az ily levelek azonnal a hadosztály-parancsnoknak adandók át és egyáltalán nem kézbesítendők. A lengyel katonák levelei lengyelül tökéletesen beszélt „orosz“ tiszteknek adandók elolvasás végett. A legénység közül azokat, akiknél zsidó betűs leveleket találnak, egyetlen szigorral büntetik. Ugyanigy jár-

nak el azokkal szemben, akik levelezéseikben bármely más idegen nyelvet használnak. Hogy a zsidó katonákhoz rokonaik, vagy más héber betűs levelet ne küldhessenek, határozatlan időközökben a legénység számára érkező összes küldemények, csomagok és ládák átkutatandók. E szempontból és a tisztaság szempontjából a legénység csizmáit, zsebeit és szennyesét is át kell vizsgálni. A kaszárnyák, vagy szállások szobaszögleit, félreeső helyiségeit, padlását, szennyes ládákat egyaránt. Az ily kutatásokat tisztek nélkül végezni tilos, ők a felelősök a kutatásért. A csapatparancsnoknak kötelessége személyes meggyőződést szerezni a vizsgálatról. Az oroszországi szabadságolások különösen megszorítandók. A zsidókkal szemben különösebb szigorúságot kell e tekintetben is tanúsítani. Egyes zsidó katonát nem lehet szabadságra bocsátani. Ha a zsidók templomba mennek, csak tömegesen tehetnek s a legidősebb köztük veszi át a vezényletet, de ő felelős valamennyinek viszatéréséért.

Baleset a Taisze hídján.

Niucsvang, augusztus 22. A Taisze folyó a folytonos esőzések következtében hatalmasan megdagadt. Nagy területeket árasztott el, úgy hogy a hidverés illuzóriussá vált. A szárazság idején készült ponton-hidak egyikét-másikat játékszer módjára ragadták el a hullámok. Egy jelentés szerint az ötödik helyi tüzérezred átvonulása alkalmával a hid leszakadt s vagy harmincz ágyu, sok ló, vagy 600 tüzér és 50 tiszt a habokba veszett. Azt beszélik, hogy Kuropatkin ily körülmények közt rászánta magát a döntő ütközetre, amelynek megkezdése esetleg csak órák kérdése.

Port Artur ostroma.

Csifu, augusztus 22. A japánok újabb rést törtek a Drakonovij-erődök vonalán. Az elfoglalt pozíciókra villámgyorsasággal és rengeteg erőfeszítéssel előbb kisebb kaliberű ágyukat vontatnak fel, pár pillanat alatt felszerelik s azzal lövik a menekülő vagy rohamot intéző orosz csapatokat. Ezalatt nehézséggel ostromágyukat vontatnak fel s ezekkel már magát a várat bombázzák. A tenger felől is szakadatlanul omlanak a bombák a városra és a várra.

Az utolsó hajó kirohanás.

Csifu, augusztus 22. A tegnapi borzalmas robbanások azt a hitet kelteik, hogy a kikötőbe visszatért hajókat robbantják fel az oroszok. A Pallada nem sülyedt el mint általában hitték, hanem szintén Port-Arturba menekült vissza. Az ágyuzás állandóan oly iszonyu bömbölést visz véghez, hogy még hat mértföldnyire Port-Arturtól se hallják a hajókon egymás szavát az emberek. Más oldalról azt a hirt hozzák, hogy a port-arturi hajókat még nem robbantották fel, hanem újabb s utolsó kitörést kísérlenek meg, melynél valamennyi hajó egyenesen a japán zászlóshajónak fog rohanni, ha mindjárt egymással ütköznek is össze. Az így támadt zavart használják fel aztán menekülésre.

Az oroszok sánczokat építenek.

Pétervár, augusztus 22. Mukden körül csapataink sánczokat építenek, mert a szabad sikon a japánok táma-

dása ellen nem lehet védekezni hatatosan.

Port-Arturt kiéheztetik.

London, augusztus 22. Egybehangzó tavrati jelentések szerint a japánok három legutolsó rohama nem sikerült. Ha a 28-i roham se sikerül, akkor egyszerűen ki fogják éheztetni a várost. A japánok egyébként a legbelsőbb vonalon belől vannak már.

Az orosz hajók üldözése.

Sanghai, aug. 22. Egy japán torpedónaszád délután délfelől jövet teljes gőzzel elhaladt Vusung mellett, követeve a „Chanbey“ amerikai torpedónaszádbomboló által és horgonyt vetett ama dock mellett, amelyben az „Aszkold“ czirkáló van. A „Chancey“ csakhamar harcckészségbe helyezte magát és a dock és a japán torpedónaszád között vetett horgonyt. A taotáj táviratilag kérte, hogy egy kínai czirkálónak és két amerikai torpedónaszádbombolóknak adjanak parancsot, hogy álljanak készen Kina semlegességének megóvására. Az ideérkezett Haiping gőzös jelenti, hogy tegnap Gütlat-sziget magasságában egy japán hajórajt látott elfedett lámpákkal. Az orosz konzul határozottan megtagadta, hogy parancsot adjon arra, hogy az Askold és Grossoboj elinduljon. A taotáj közölte az amerikai konzullal, hogy az idegen telepítvényeket nem védelmezheti.

Elsülyesztett orosz hajó.

Sanghai, aug. 21. Korsakovsban tegnap japán czirkáló hajók meglepték Novik czirkálóhajót, mely menekülés közben zátonyra került. Miután nem akarta magát megadni, a Circhina parancsnoka lövette a hajót, amely elsülyedt. A Novik 80 főre menő legénységét a japánok megsemmisítették s átvitték a Csitore nevű japán czirkálóra.

London, aug. 21. Csingtanból jelentik: A japán czirkáló „Jaejama“ elfogta Hopmann kapitányt, aki elhagyta a kikötőt és elvette tőle összes papírjait.

REGÉNY-CSARNOK.**Egy rendőr naplójából.**

V.

Birike szerencséje.

Irta: Laky Imre.

23

[Tilos az utánnomása.]

A menhely csak végmenedék. A ki teheti, kinek futja, hamarosan ott hagyja, s boldog, ha ágybérlo lehet harminczad magával a pincze fenekén.

Egyik előkelő kerület legszebb utcája a H.-utca. A H.-utczában legszebb ház a Z. ur háza, ki úgy vagyoni tekintélye, mint magas állásánál fogva hangadó szerepet visz a főváros közéletében.

Az állatvédő egyesület választmányi tagja, s mint ilyen sohse mulasztja el a sarki rendőr figyelmét felhívni a bérkocsisra, kinek elcsigázott, lesóványodott ló áll a bakja előtt. A jól végzett kötelesség büszke érzetével adja át a rendőrnek névjegyet.

— Jelentse fel az én panaszomra. Az állatvédő egyesület választmányi tagja vagyok.

A pillanat alatt összeverődött közönség helyeslő moraja kíséri a derék emberbarát, akarom mondani: állatbarát lépteit.

Z. ur palotájában nincsennek boltok. Nevetséges is lenne az oly palota előkelőségét boltokkal leszállítani, melynek legkisebb lakásért is sok koronát fizetnek. Ez is csak úgy kegyelemből van oda adva. Két udvari szoba mellék helyiségekkel. Valami koldus állami alkalmazott birja. Fogalmazó

vagy micsoda az istenadta? Igaz, hogy lakbért csak 700 koronát kap az államtól, — hadd bírja békével nyolczszázért azt a két szobát!

Kereskedő, nagyiparos vagy ügynök, ki konforshoz van szokva, ugy se venné ki?

Azok a 3—4 szobás lakásokért örömmel fizetik az 1600—2000 koronát. — Örülnek, ha maradhatnak. — A „stájerolások” ellen is csak egy-két napig zugolódnak, hamar eljelejtik, — belenyugszanak.

A ház külső hatását, bizonyára az építész megmondhatatlanságából — mégis zavarja valami. Alacsony, alig másfél méter magas pincze ajtó a házsőgleténél. A boldogult építész, ki már tetteiről a más világból nem tud számot adni, valószínűleg ugy okoskodott, jó lesz a nagy urak számára épített palotában szénraktárról is gondoskodni. — A nagy uraknak finnyás cselédjeik vannak.

Z. ur azonban, amint a házat átvette, s a három rekeszből álló, három kis pincze ablaktól gyéren világitott helyiséget megtekintette, menten elfogadhatatlannak találta az építész ur okoskodását.

— Ily szép, tágas, szellős helyiségeket szénraktárnak!? Hogy is ne! Szénraktár van a szomszédban is, a nagy urak elláthatják magokat napi szükségletünkkel onnan is. Majd mindjárt!? még az kellene, hogy a házi ur tenyerében hordja fel nekik a szenet?! Az lenne csak a szép.

A házmesternének, ki a méltóságos ur szobalánya volt valaha s mint ilyen feltétlen hire, alázatos szolgálja és érdekeinek istápolója, kiadatott a parancsokat:

— Lakót, tisztességes lakót keresni a pincze lakásba.

A házmesternének volt annyi bátorsága — ördög tudja honnan vette? közbevetni:

— Mit szól majd a hatóság, ha pincze lakásnak kiadjuk? A másik házban még csak műhelynek sem engedélyezték a pinczéket!?

A méltósága alaposan letorkolta Julis asszonyt okoskodásáért, ki, végre is, belátta, hogy ugy jó és helyes minden, a mint azt a méltóságos ur elrendeli.

Mindjárt gondolt is valamit.

Agnes most szállásadóné. Régen egygyütt szolgálták a méltóságáikat. Agnes volt a szakácsné, ő a szobalány. Agnessel valami baj esett, kilépett a szolgálatból, de urasan megél negyven korona tartás díjából, mit Birikijéért kapna meg a szállásadásból.

Meglátogatta, megbeszéltek a dolgot. Agnes az üzletet lényesenek találta.

Másnap már Julis asszony, kit különben a lakó a nagyságáék és méltóságáék téjns' asszonyának szólítottak, előállította Agnes asszonyt a méltóságos urnak. Birike is velök volt.

Tizenkét éves, szőke angyalfejú gyermek, korához képen túlon-túl kifejlődve. Legalább is tizenötévesnek látszott.

Mialatt a két asszony összevissza beszélt, a komoly ur Birike nézésébe mélyen elmerült.

— Így gondoltuk ki méltóságos uram, így helyes a számítás. Tessék ide adni ötszázért! — fejezte be a mondókáját Agnes.

A beállott csendre feleszmélt a háziur, s hol Agnes asszonyra, hol Birikére nézett.

— Igen, igen. Ilyen volt maga ezelőtt husz esztendővel, mikor hozzám került. Einlékszik, Agnes? Hasonlít a gyerekek magához, nagyon hasonlít. Szép gyerekek. Kár abban a pinczelakásban eihervasztani.

Az asszony zavartan tépegette keszkenőjét.

— Pinczében nőtt fel eddig is, csókolom a kezit! Nem olyan rossz a! Hát ide tessék adni? Kérni mosolylyal, mely szinte széppé teszi duzzadt, apró veres erekkel aláfutott arcját.

— A szenes zsidó épp annyit ígért érte fiam! szólt szürke szemű Agnes asszonyra meresztve Z. ur.

— A szenes! A szenes! türelmetlenkedett a kövér asszony. Az csak piszkot, kellemetlenséget csinál a házban. De mi, meg az én lakóim, oly csendesek leszünk, hogy azt se tessék tudni: élünk-e vagy halunk?

— Nem lehet, fiam, nem lehet! Drága volt a telek! Az építkezés! Rettenetes az adó! Nem lehet. A szívem vérzik értetek, de nem lehet, nem tehetem.

Agnes asszony keszkenőjével szeméit dörzsölgetve, tört szavakban emlegette a méltóságos ur jószágát, az ő szegény, nyomorult árvaságát, az emberek roszaságát, a gondokat, melyek közt gyermekét felneveli. A háziur kérdésére fektetett karjára támasztotta állát, ugy hallgatta. Agnes asszony gondolt nagyot és merészet. Lehajolt Birikéhez, valamit sugott a fülebe.

A lányka bátran, kihívó bájjal a nagy ur mellé lépett, gömbölyű karjaival átfogta kövér nyakát, macska hizelkedéssel sugdosta.

— Teljesítse bácsika kérésünket!?

Hadd lakjunk itt?

Z. ur melegezt érzett szíve körül. Nevetve csókolta meg Birike kívánatos arcokáját jobbról is, balról is, aztán felállott.

— No, isten neki, Agnes asszony. Legyen ötszázért!

Az asszony halálkódva távozott.

A lépcsőn lement a házmesterné jóleső meglepéssel simogatta a lányka selymes fürtéit:

— Micsoda szerencséje van ennek a Birikének!

Augusztus 1-én beköltözött Agnes asszony a pinczelakásba. Egész kocsi való czókmókkal jött a nagy butorszállító kocsi látásához szokott kő Herkulesek, kik a kapuboltozatját tartották, bámulva néztek le a sok festetlen faágyra, piszkos szalmazsákra, tyuktollal tömött kék, veres dunánkra, párnákra, ríktó takarókra.

[Folytatjuk.]

Sürgöny

a debreczeni tánczedelő fiatalághoz.

Van szerencsém tisztelettel tudatni és meghívni a fiatalágot, miszerint a vidéki tanításomból haza érkeztem, vasárnap, azaz f. hó 28-án

táncziskolámat megnyitom

a Margit fürdő disztermében reggelig tartó tánczestélylyel egybekötve.

Belépti díj uraknak 40 kr. hölgyeknek 20 kr.

Kik nálam akarnak tanulni mai naptól kezdve beiratkozásokat elfogadok a táncziskola helyiségében bármely időben, magán órákat is adok az illetőnek tetszés szerinti időben. A tanfolyam 10 hétre terjedő, igen jutányos tandíj mellett tanítok mindenféle modern tánczokat.

Vasárnaponként pedig kis bált rendezek.

Tanulási estélyek kedden, csütörtökön, szombaton este 8—10 óráig.

B. pártfogásukat kérve

maradok tisztelettel
Szabó Miklós,
táncztanító.

Gép- és malom tulajdonosok és szakiparosok figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy műhelyemet kibővítettem és több új géppel is felszereltem, többek közt

Vasszerterga- és vasgyalu géppel

eddig ez utóbbinak Hajdumegye közönsége nagy hiányát érezte, mert minden csekély munkát Bpestre kellett küldeni gyalulás végett.

Továbbá elvállalok mindenféle **gép-részek** ujonnan készítését vagy javítását, **szerszámgépek** készítését.

Ajánlom új találmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felülnyomásu

borsajtóimat és szőlőzúzóimat

mely az eddigieket teljesen felülmulja.

A borsajtó **fatányérral** van ellátva, ugy hogy a mustlé vasrészekkel nem érintkezik s ez által a bor későbbi megfeketedése meggátoldik. A törkölyt egy darabban lehet kivenni.

Raktáron minden nagyság nagy választékban.

Elvállalt munkát felelősség mellett pontosan és a lehető **legolcsóbb árban** teljesítek.

Szives pártfogást kérek, tisztelettel

PREIZLER MÓR

műlakatos és gépjavitó műhelye
DEBRECZEN, Deák Ferencz-utca 22.

Abeles-féle állami felügyelet alatt álló

Középiskolai fuinternátus

Debreczenben.

Ezen intézetbe felvétetnek minden növendékek, kik Debreczen bármely középiskoláját (gymnasium, reál, kereskedelmi, polgári) látogatják. Az intézetben teljes ellátás, szakképzett tanárok felügyelete alatt tanulmányaikban szigorú ellenőrzést és nevelést nyernek. Modern berendezésű háló, étkező és tanulótermek. Egészséges táplálkozás. Mérsékelt díjak. Prospektussal szolgál az

Igazgatóság.

Hatvan u. 23.

A

Hidegvizgyógyintézet

a nagyerdei fürdőben

naponta nyitva.

Ugyanott mindenféle

gyógyfürdők

előállíttatnak.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A
egykisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből sze-
dett minden szó 4 fillér.

Üzletfelosztás miatt kitünő borok literenkint
adóval 18 kr. Rizling 22 kr. és 30 kraj-
czárjával Piacz-utca 34. számú ház pin-
cében kapható. — Üres borhordók is
eladók.

Szöke, Barna j. ligére levél van a kiadóban.

Egy kisebb lakás mely áll 1 szoba, konyha
és egyéb hozzátartozékokból, október 1-től
kiadó **Bercsényi-utca 69. sz. a.**

Jó irással bíró egyén irodai munkákra olcsón
vállalkozik. Czim a kiadóban.

Kitünő faj csemege szőlő 5 kilogrammos
kosarakban 48 fillér házhoz szállítva.
Darvas Miksa fűszer- és csemege üzlet-
ben Teleki-utca 104. szám. Telefon 294.
szám.

Legolcsóbb biztosító. Egy egész család élet-
biztosítását nem az „Adria”, sem a „Gres-
ham” irodája, de **Gondy és Egey fényir-
dája** eszközli. Egy egyszerű díj lefizetése
mellett adnak egy sikerült, családi csoport-
képet. A szülők nagy aggodalma elléven
háritva, nyugodtan láthatnak napi teendő-
jük után, mi magában fél életbiztosítás.

Kitünő ebéd és vacsora kosztot kaphat 2
fiatalember Csapó utca 3. sz. alatt.

Jókarban levő butorok elköltözés miatt dar-
bonként is jutányosan eladók Bercsényi-
utca 69. szám alatt.

Eladó birtok és szeszgyár. Egy 1200 katasz-
trális hold kiterjedésű, kitünő minőségű
birtok, melyen a legjobb karban lévő gaz-
dasági épületeken kívül egy mezőgazda-
sági szeszgyár van, évi 2000 hectoliter
termelés és hectoliterenként 10 korona
refectióval, 50 katasztrális hold dohány-
termelési engedéllyel eladó. — Hol és
kivel lehet értekezni? megmondja a ki-
adóhivatal.

Rákócziról és Kuruczokról című füzet 20
fillér leszállított árban kapható a kiadó-
hivatalban.

Egy jó családból való fiu kéményseprő ta-
nulónak felvétetik Rók Lajos kéményseprő
mesternél Hajduszoboszlón.

Egy fűszerkereskedő segéd felvétetik. Czim
a kiadóhivatalban.

Szepességi 13 éves izraelita leány cserébe
óhajtana jönni Debreczenbe. Czim a kiadó-
hivatalban.

Darabos-utca 57. sz. a. ház, mely évente
1500 kor. laktórt jövedelmez, jutányos
árban eladó.

Építkezésből kimaradt 2 pár vasajtó olcsón
eladó Nemzetőr-utca 1. sz. a.

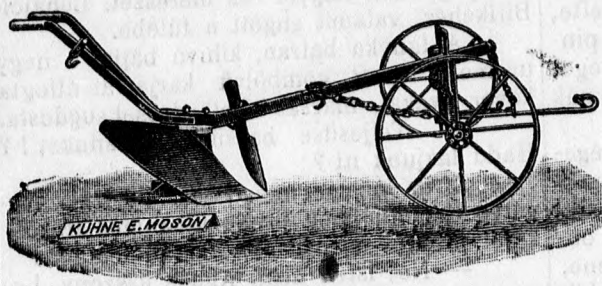
24 kr. 1 liter saját termésű sámsoni kerti
bor Király Imre vendéglőjében Rákóczy-
utca 16.

Fényképező gépek, leme-
zek, filmek, előhívó és rögzí-
tők, aranyfürdők, cartonok
dus választékban gyári áron
részletfizetésre is kaphatók

BORSOS KATÁNÁL
DEBRECZEN, városház épület.
Tanítás és sötétkamara használata
díjtalan.

Háromszori bekenésre
megszabadul kellemetlen
lábizzadásától. Egy korona
ellenében (tiz levéljegy)
bérmentve küldi **Riesz, Halas.**

Elvállal mindenféle szobafestéseket és
tapetirozásokat a legjutányosabb árban
Horváth András
mázoló-, szoba- és templom-festő
= **DEBRECZEN,** =
Piacz-utca 21. szám alatt.

Hazánk legrégebb gazdasági
gépgyárában

KÜHNE E.
MOSONBAN.

legjobb anyagból és elismert gon-
dos kivitelben kaphatók:

Sack-rendszerű aczélekék, egy- és kétvasu ekék különféle szerkezetben.
Hengerek, szántóföld- és rétboronák dus választékban.

Hírneves toloke-
rekés rendszere **„MOSONI DRILL”** sorvetőgépek.
Mindennemű **Cséplőgépek** kézi és járgányhajtásra **Gabonatisztító és szelelőrosták,**
konkoly választók, **szecs kavagó, répavágó, darálógépek** kitünő szerkezetben és kü-
lönféle nagyságban.

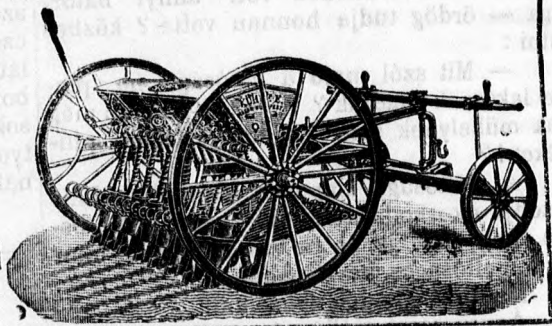
Morzsolók kézi és eróműhajtásra, **Szőlő-
zuzó és Bogyozó gépek** Venyigezuzógépek.
Borsajtók, Francia ekék és kapálógépek
szőlőmiveléshez.

Főraktár:

BUDAPEST, VI Váci körút 57/a.

Bizományi raktár:

Korondi Sándor urnál
DEBRECZEN Piacz-utca 28. szám.

!! Méreg nélküli mázoló festék !!
Ólommergezés elleni védelem !

„LITHOPONE”

az egyedüli pótszer a mérges, veszélyes ólom festékhez; a munkást a rettenetes
ólobetegségtől megóvjaa, a munkaadónak pedig megtartá a személyzetet egészségben
és munkakedvben és épen olyan **szép és tartós** mázolás eredményez mint az ólom-
festék. **Olcsóbb** mint minden mázoló festék és bármilyen fedő színben szállítható.

Különlegességek: **hidszürke** } mázolásra kész
gépvörös } megtörve.

Festékek a vasiparnak.
Kapható az állam minden festéküzletében.

Védjegy Kérjünk hordókat kizárólag bevezetett védjeggyel és cégbélyegzővel. Védjegy

Lithopone- und chemische Fabrik: Kasern bei Salzburg.

Bureau: Wien, I. Wallnerstrasse Nr. 11.

A Maradék Áruház olcsó árakban utólérhetetlen.

Minden vevő, aki 5 forint árut vásárol, bármely átadott
fénykép után egy életnagyságu képre, (amelynek bolti ára külön-
ben 10 forint) tarthat igényt, amelyet bármilyen időben elké-
szítettetek, gyönyörű szép kivitelben — csupán a papírkéretért
és a beszerzésnél felmerülendő költségért 1.50 krajczár fizet-
endő. A kép kivitele ugy az üzletben, mint a kirakatban
látható.

Paplanokban meglepő szép választék.
1 méter Taft selyem 49 kr.
MARADÉK ÁRUHÁZ
Ranunkel-ház, Bika szálloda mellett, szembe
a Tisza palotával.